

De ringslang een bijzondere bewoner van Gouda

Uit de serie

Natuur in Gouda

10

colofon

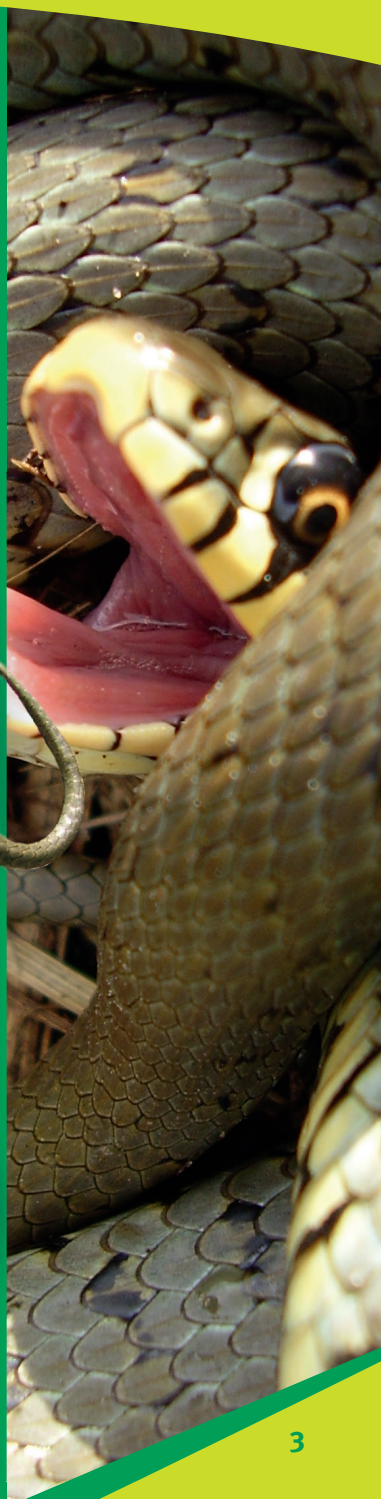
tekst: Cyclus, gemeente Gouda en RAVON **lay-out:** Steenbergen Ontwerp Studio

foto's: André van Kleinwee en Richard Struijk

uitgave: Cyclus en gemeente Gouda

Natuur in en om de stad is belangrijk voor Gouda

In de gemeente Gouda leeft een bijzonder dier, de ringslang. In tuinen, parken en langs sloten is het mogelijk om een ringslang aan te treffen. Ringslangen zijn niet giftig en niet agressief, maar bijzonder en nuttig in de natuurlijke kringloop. De gemeente Gouda, Cyclus en de stichting RAVON (Reptielen Amfibieën Vissen Onderzoek Nederland) zetten zich in om de ringslang te behouden. In deze brochure krijgt u informatie over deze bijzondere bewoner van Gouda. Ook u kunt ons helpen.

Ringslang

De ringslang (*Natrix natrix*) is een slang uit de familie gladde slangen (Colubridae). De soort heeft een groot verspreidingsgebied in Europa. De ringslang is ongevaarlijk en niet giftig voor de mens.

Hoe herkent u een ringslang?

De ringslang is een reptiel. Reptielen hebben een aantal gemeenschappelijke kenmerken: ze zijn koudbloedig en hebben schubben. De ringslang dankt zijn naam aan de gele of oranje opvallende ringvormige nekvlekken. Verder zijn deze dieren bruin tot zwartgrijs van kleur en kunnen meer dan een meter lang worden.

Waar kunnen we ringslangen aantreffen?

Ringslangen zijn koudbloedige dieren die zonnewarmte nodig hebben om op te warmen.

Langs sloot- en beplantingsranden in de Noorderhout en de Groene Wal kunt u van eind maart tot oktober ringslangen aantreffen. Bewoners van de wijk Bloemendaal (Hoeven-, Lusten-, Werven- en Burgerbuurt) en de Korte Akkeren (Burgemeester Gaarlandsingel) kunnen een ringslang in hun tuin aantreffen. Meestal zijn dit zonnende dieren die 's morgens vroeg op een gazon of terras of houten vlonder op temperatuur willen komen. Na het opwarmen verdwijnen de slangen vanzelf weer om beschutting te zoeken in de natuurlijke omgeving.

Takkenrillen

Wat eten ringslangen?

Ringslangen zijn veel langs het water aan te treffen. Dit is niet verwonderlijk want het voedsel van deze dieren bestaat uit amfibieën: kikkers, padden, salamanders en ook kleine visjes. Dit zijn dieren die in en om het water leven. Gelukkig zijn er in Gouda voldoende slootjes waar deze amfibieën leven. In de Noorderhout en Groene Wal zijn, in de jaren 90, kikkerpoelen gegraven en slootkanten aangepast om het gebied nog aantrekkelijker te maken voor ring-slangen. Ringslangen kunnen alleen daar leven waar genoeg prooidieren te vinden zijn. Daarvoor is kwalitatief goed water noodzakelijk. Waar ringslangen voorkomen is het ook goed toeven voor andere planten en dieren die aan het water of de oever gebonden zijn.

Eieren en broeihopen

Ringslangen leggen hun eieren op warme, vochtige plaatsen. De eieren worden in de maand juni gelegd en zijn ongeveer zo groot als een olijf. De natuurlijke broeiwarmte broedt

Eieren

de eieren uit. Vroeger lagen er bij vele boerderijen langs de Bloemendaalseweg en omgeving mestvaalten op het erf. Maar tegenwoordig zijn deze mestvaalten verdwenen en moeten de dieren op zoek naar andere mogelijkheden. Om ze daarbij te helpen heeft Cyclus op de Noorderhout en Groene wal broeihopen opgezet. De jaarlijks opgezette broeihopen bestaan uit organisch materiaal: bladeren, houtsnippers en paardenmest.

Buikpatroon uniek

Op de Noorderhout wordt door Cyclus en RAVON een aantal keren in het voor- en najaar, op een vast traject de ringslangen gevangen en het buikpatroon gefotografeerd. Het zwart-witte buikpatroon is voor een ringslang even uniek als de vingerafdruk van de mens. Door deze unieke barcode is het mogelijk elke ringslang individueel te onderscheiden. Aan het buikpatroon kunnen we zien of een ringslang al eerder gevangen is. De vangsten maken het mogelijk de omvang van het aantal ringslangen te bepalen in de Noorderhout en te vertalen naar het beheer.

Buikpatroon

Ringslang neemt “dode” houding aan

Bedreigde diersoort

Ringslangen zijn beschermde dieren. Het is dus verboden om ze te vangen of te doden. Dit is strafbaar. De groeninspecteur zal hierop toezien. Als bewoners van Gouda een zonnende ring-slang in de tuin hebben en dit als niet plezierig ervaren, onderneem dan zelf geen actie om het dier te verjagen. Maar neem contact op met de klantenservice van Cyclus, telefoon 0182-547500. De slang wordt dan door een medewerker van Cyclus uit uw tuin gehaald en elders in de natuur uitgezet.

Wat wordt er in Gouda gedaan voor de ring-slangen?

Cyclus en de gemeente Gouda doet samen met vrijwilligers van de Stichting RAVON (Reptielen, Amfibieën, Vissen, Onderzoek Nederland) onderzoek naar de Goudse ringslangen. In de

Hand jonge ringslangen

Noorder-hout worden ringslangen geteld. Het is de bedoeling om een duidelijk beeld te krijgen van het aantal ringslangen en waar de meeste dieren verblijven. Naast het tellen van de dieren worden er broeihopen aangelegd en wordt het beheer van het leefgebied (maaien van gras en slootkanten het achter laten van stamhout en het maken van takkenrillen voor schuilplek) afgestemd op de ringslang.

Wat kunt u doen?

Om een nog duidelijker beeld te krijgen van de ringslangen in Gouda maar ook in het buitengebied, vragen wij u aan ons te melden waar u een ringslang bent tegengekomen. Ook over de ringslang die in uw tuin verblijft en niet door ons verplaatst hoeft te worden, willen we graag meer weten. Beschrijf de plek van de waar-neming

Broeihoop

Dit boekje is een onderdeel van een reeks van uitgaven over de vele mooie groenplekjes en hun flora en fauna in Gouda. Deze boekjes zijn o.a. te verkrijgen bij het Infocentrum Heempad of bij Cyclus.

Cyclus

Cyclus is gespecialiseerd op het gebied van het beheer van de openbare ruimte en afvalbeheer. Cyclus werkt in opdracht van overheden en bedrijven aan een schone, hele en veilige leefomgeving.

Bezoekadres:
Goudkade 23, Gouda

Telefoonnummer:
0182-547500

Voor meer informatie:
www.cyclusnv.nl

Dit is een uitgave van:

Enkele andere uitgaven zijn:

- › Wandeling op het Goudse Heempad (1)
- › Wandeling langs groene plekjes in de Goudse binnenstad (2)
- › Natuurvriendelijk tuinieren (3)
- › Excursies in de Goudse groengebieden (4)
- › Natuurwandeling door het Steinse Groen (5)
- › De huiswaluw, gierzwaluw en vleermuis in Gouda (6)
- › Groenwandeling door Bloemendaal (7)
- › Goudse muurplanten (8)
- › Groene wal (9)
- › Ringslang (10)
- › Inloopmiddag Infocentrum Heempad (11)
- › Acht wandelingen door ecologische groengebieden in Gouda (12)